

Likabehandlingsplan och plan mot diskriminering och kränkande behandling

Ro 2, Trojaskolan

År 2022

I enlighet med Skolverkets föreskrifter har lärare, elever och representanter från Elevhälsoteamet bidragit till att ta fram en Likabehandlingsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling för att skapa en trygg skolmiljö.

Fastställd av: Rektor

Senast reviderad: 2022-12-16

Gäller t.o.m : februari 2023

Innehållsförteckning

1. Skolans uppdrag	3
1.1 Skollagen	3
1.2 Diskrimineringslagen	3
1.3 FN:s Barnkonvention	3
1.4 Vision - "En skola för alla"	3
2. Begrepp	4
2.1 Kränkande behandling	4
2.2 Diskriminering	4
2.3 Trakasserier	4
2.4 Diskrimineringsgrunder	4
3. Ansvar och rutiner	6
3.1 Främjande och förebyggande arbete – allas ansvar	6
3.2 Rektors huvudansvar	6
3.3 Åtgärdande arbete	6
3.3.1 Ärendegång då elev kränks av annan elev	6
3.3.2 Ärendegång då elev kränks av personal	7
4. Kartläggning	8
4.1 Årshjul	8
5. Resultat av kartläggning och analys av föregående plan 2021	9
5.1 Enkät "Normer och värden"	9
5.2 Trygghetsvandring	9
5.3 Elevhälsomöten	9
5.4 Kränkingsärenden	9
6. Inför kommande kalenderår 2022	9
6.1 Främjande arbete	9
6.2 Förebyggande arbete	10
6.3 Åtgärdande arbete	10

1. Skolans uppdrag

1.1 Skollagen

I Skollagen (2010:88) 6 kapitel beskrivs de skyldigheter och ansvar som skolan och huvudmannen har i arbetet mot kränkande behandling. Det framgår att det skall bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever samt att det varje år skall upprättas en plan som redogör för planerade insatser samt utvärdering av föregående årsplan.

I skollagens 6 kapitel finns också ett förbud för vuxna i skolan att kränka ett barn eller en elev – till exempel säga nedsättande saker, hota eller använda våld.

1.2 Diskrimineringslagen

Enligt Diskrimineringslagen 2008:567 ska huvudmannen se till att varje verksamhet arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Skolan skall arbeta förebyggande och förhindra att barn eller elever utsätts för trakasserier som har samband med någon av de beskrivna diskrimineringsgrunderna ovan.

1.3 FN:s Barnkonvention

FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den också kallas, innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn.

1.4 Vision - "En skola för alla"

Bildningsförvaltningens tydligt uttalade vision om en skola för alla ska präglade och vara vägledande för allt arbete i alla förvaltningens verksamheter. Visionens målsättning är:

- Alla våra barn och elever upplever att förskolan och skolan är meningsfull och att arbetet skapar värde för dem själva och för andra.
- Alla våra barn och elever känner sig trygga.
- Alla våra barn och elever upplever att skolarbetet gör dem nyfikna på att lära sig mer.
- Alla våra barn och elever ges likvärdiga förutsättningar för en god utbildning.

2. Begrepp

2.1 Kränkande behandling

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde, vilket är ett uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkande behandling kan äga rum i alla miljöer och när som helst, t ex på internet. Kränkningar kan utföras av och drabba såväl barn och ungdomar som vuxna. Vårt arbete mot diskriminering och kränkningar ska alltid innehålla alla de perspektiv som detta kan innebära dvs kränkningar mellan elev-elev, elev-personal, personal-elev och personal-personal. Ingen ska diskrimineras eller kränkas. Den som uppger att hen blivit kränkt ska alltid tas på allvar. Kränkningar kan vara:

- Fysiska (t ex slag och knuffar)
- Verbala (t ex att bli hotad eller kallad för könsord)
- Psykosociala (t ex att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- Text- och bildburna (t ex klotter, lappar, e-post, chat, sms)

2.2 Diskriminering

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Exempel på direkt diskriminering kan vara att endast flickor får välja arbetsområde eller arbetsformer, att enbart vissa högtider uppmärksammas, att vissa ämnen på grund av lokalens placering eller utformning inte är tillgängliga för alla elever. Indirekt diskriminering kan uppstå om alla behandlas lika. En elev får inte missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt. Exempel på en sådan indirekt diskriminering kan vara förbud mot huvudbonad inomhus, vilket enligt en del trosuppfattningar skulle innebära att alla elever inte kan delta i undervisningen eller att servera alla samma mat.

Ibland kan det finnas sakliga skäl att behandla en elev annorlunda och då är det inte direkt diskriminering. Det är skolans ansvar att det finns sakliga skäl. Lagstiftningen mot diskriminering omfattar även förbud mot repressalier, dvs en elev får inte utsättas för repressalier om hen anmält eller medverkat i en utredning som gäller överträdelse av lagen.

2.3 Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

2.4 Diskrimineringsgrunder

Kön

Alla elever och all personal deltar i en jämställd verksamhet. Barn och elever ska ha samma möjligheter att pröva och utveckla olika förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotyper, könsroller och fördomar om vad som är kvinnligt och manligt. Vi verkar för att elever får lika stort inflytande över och utrymme i verksamheten.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet menas att människor på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck mot föreställningar om hur kvinnor och män, pojkar och flickor förväntas vara och se ut. Man definierar sig inte som flicka eller pojke genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Vi agerar då vi hör kränkande ord på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Vi förebygger och förhindrar diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. Vi vill att alla ska känna sig välkomna i vår verksamhet.

Religion och annan trosuppfattning

Ingen diskrimineras eller trakasseras på grund av hans eller hennes religion eller annan trosuppfattning. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella. Vi arbetar med tillgängliga lärmiljöer där barn har möjlighet att delta oavsett funktionsnedsättning.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Vi accepterar inte kränkningar på grund av sexuell läggning. Vi strävar mot att all personal ska ha kunskap i HBTQI-frågor.

Ålder

Ingen elev ska diskrimineras på grund av sin ålder. Elevernas ansvar ska däremot få öka med stigande ålder och mognad.

3. Ansvar och rutiner

3.1 Främjande och förebyggande arbete – allas ansvar

Det är allas ansvar att involveras och vara delaktig i det främjande och förebyggande arbete som görs för att kartlägga och motverka kränkningar på skolan. Detta gäller såväl elever som personal samt vårdnadshavare.

Skolan har en skyldighet att skyndsamt utreda och vidta åtgärder mot trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling. Elev som blivit utsatt ska kunna vända sig till vilken vuxen som helst på skolan och kunna känna sig trygg i att skolan snabbt kommer att agera. Det är viktigt att alla bidrar till en skola som kännetecknas av trygghet och studiero.

3.2 Rektors huvudansvar

Rektor har det övergripande ansvaret för att skolan arbetar förebyggande mot diskriminering och kränkande behandling samt att alla rutiner finns och är tydliga för alla inom skolan. Det innebär bland annat att:

- Rektor årligen ser till att en Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling upprättas, i samverkan med personal och elever, samt att denna kommuniceras inom verksamheten.
- Rektor ansvarar för att alla inom skolan – medarbetare, elever och föräldrar – känner till skolans rutiner kring likabehandling och kränkande behandling.
- Rektor ansvarar för att rutinerna följs.
- Rektor har det yttersta ansvaret för att utreda vad som hänt vid mobbning, trakasserier och kränkande behandling, samt se till att utredningen allsidigt belyser situationen och att hänsyn tas till den som utsatts och de övriga inblandade.
- Rektor informerar elevers vårdnadshavare så snart någon form av trakasserier eller kränkande behandling blir känd. Inblandade elever informeras om att detta kommer att ske.

3.3 Åtgärdande arbete

Så snart någon vuxen i skolan får kännedom om eller misstänker att kränkning, trakasserier eller mobbning har förekommit, ska uppgiften utredas. Utredningen ska alltid ske på ett respektfullt sätt och med hänsyn tagen till den utsatte och övriga inblandade. Elever som själva känner sig utsatta eller som misstänker att en annan elev är utsatt ska direkt vända sig till någon vuxen i skolan.

3.3.1 Ärendegång då elev kränks av annan elev

1. Vid en situation ingriper den vuxne som finns närmast det inträffande. Den vuxne samtalar med berörda elever och informerar klasslärare. Vårdnadshavare informeras av ansvarig pedagog.
2. Ärendet anmäls i Drafit. I samma stund som ärendet anmäls går en notis till rektor och huvudman.
3. Utredning kring det inträffade startas. Utredning kan göras av lärare, elevhälsoteam eller rektor.
4. Åtgärder vidtas. Tid för utvärdering skall framgå.
5. Ärendet följs upp och utvärderas. Om kränkningarna upphört avslutas ärendet.

6. Om ärendet efter åtgärder och utvärdering inte kan avslutas fortsätter samarbete med elevhälsoteamet. De kan fungera som stöd för klasslärare i ärendet. Åtgärder på individ-, grupp- och organisationsnivå ses över tillsammans med elevhälsoteamet.

3.3.2 Ärendegång då elev kränks av personal

Om en elev, vårdnadshavare eller personal upplever att en elev/elever kränkts av anställd tas kontakt med rektor som ansvarar för ärendet.

4. Kartläggning

Kartläggning i enkätform görs i december med efterföljande analys och diskussion som genomförs i januari. Analysen av resultaten från enkäterna blir utvärderingen av innevarande läsårs "Plan mot kränkande behandling och trakasserier". Den blir också utgångspunkt för nästa års plan.

Elevhälsan tillsammans med rektor utarbetar kommande års plan under vårterminens början.

I början av året genomför klasserna trygghetsvandring för att kartlägga trygga och otrygga platser inom skolområdet.

Vid misstanke om kränkande behandling anmäler pedagogerna händelsen i Draftit.

Vi har återkommande elevhälsomöte (EHM) där vi träffar en klass/vecka. Där diskuteras gruppens och individens sociala situation. Till detta kopplas ev insatser.

Årets plan presenteras för all personal och alla elever vid vårterminens början, dvs i januari/februari. Planen aktualiseras, åtgärder och resultat diskuteras löpande vid arbetsplatsträffar (APT) för personal och vid klass- och elevråd för elever.

4.1 Årshjul

Vi kartlägger genom att undersöka, analysera, åtgärda, följa upp och utvärdera enligt nedan:

Höstterminen

augusti	september	oktober	november	december
Fokus på värdegrundsarbete och gruppdynamik i klasserna.	Elevråd - Ordningsregler och likabehandlingsplan	Klassråd - Läget i klassen Elevråd - Trygghetsvandring	Översyn av inomhusmiljön. Elevråd	Enkät "Normer och värden" genomförs.

Vårterminen

januari	februari	mars	april
Trygghetsvandring – kartläggning av vintermiljön. Klasserna analyserar enkätresultaten. Personalen analyserar enkätresultaten samt årets arbete med likabehandlingsplanen. Planen revideras.	Elevråd – Uppföljning av enkäter och ny likabehandlingsplan.	Klassråd - Läget i klassen	Elevråd

5. Resultat av kartläggning och analys av föregående plan 2021

”Plan mot diskriminering och kränkande behandling” har som beslutats diskuterats i klass- och elevråd.

Samtliga klasser har som beslutats genomfört samtal, övningar och utvärderingar kring värdegrund och stämning i klasserna.

Åldersintegrerade temaarbeten har inte gått att genomföra pga pandemi.

5.1 Enkät ”Normer och värden”

Kartläggningen som ligger till grund för ”Plan mot kränkande behandling och trakasserier året 2022” genomfördes i december 2021.

Av eleverna i åk 3-5 har 99 % svarat på enkäten. Åk 6 har missat att svara på frågorna. 93 % uppger att det stämmer ganska bra/helt på frågan om de trivs i skolan. I klassrumssituationen är motsvarande siffra 95 %.

90 % av eleverna har svarat att det finns någon vuxen på skolan att vända sig till.

94 % av eleverna anser att personalen bemöter dem med respekt. Fyra elever på skolan anger att det finns någon vuxen på skolan som är skrämmande.

Generellt är det på raster och i omklädningsrum som elever ansett att kränkande behandling har ägt rum.

5.2 Trygghetsvandring

Under 2021 har vi genomfört trygghetsvandring enligt årshjulet.

Eleverna påpekade att det blir oroligt och konflikt runt kompisgungan och vid skogen. Även buskarna på framsidan av skolgården upplevdes som skrämmande av några av de yngre barnen.

5.3 Elevhälsomöten

Vi genomför elevhälsomöten enligt rullande schema varje måndagseftermiddag. Genom dessa avstämningar har vi kännedom om elevernas kunskapsmässiga utveckling och generella mående samt deras sociala samspel. Vid några tillfällen har det på förekommen anledning genomförts sociogram på gruppnivå som har följts upp av klasslärare och kurator.

5.4 Kränkingsärenden

Utifrån vårt ärendehanteringssystem Drafit kan vi se att de kränkningar som förekommit är såväl verbala som fysiska. Övervägande delen av dessa kränkningar förekommer under rasterna. Skollokaler och klassrummen är en tryggare miljö där det inte förekommer kränkningar i samma utsträckning.

6. Inför kommande kalenderår 2022

6.1 Främjande arbete

Samtal och värdegrundsövningar i respektive klass, inklusive värdegrundsvecka under vårterminen.

Skolgemensamma aktiviteter där såväl skol- som fritidspersonal är aktiva, t ex temaarbeten, uteaktiviteter eller utflykter.

Bildningsförvaltningens enkät *Normer och värden* används som grund för analys och åtgärder tillsammans med skolans egen dokumentation.

Tydliggöra planen för eleverna med hjälp av bildstöd.

Elevhälsoteamet arbetar systematiskt med livskunskap.

Fritidshemmets satsning "Nyckeln till skolgårdens lärande" lever vidare genom nätverk Fritidshem.

Reflexvästar för rastvakterna så att eleverna ser de vuxna lättare.

6.2 Förebyggande arbete

Genomföra uppföljande diskussioner i personalgruppen, på klass- och elevråd med eleverna dels för att alla ska kunna vara delaktiga i planerade åtgärder, men också för att få en tydligare bild av vilken typ av kränkande behandling eller trakasserier som förekommer.

Effektiviserad personalbemanning på raster/korridor, ex öka bemanningen på de platser och tidpunkter där vi ser att risken för kränkande behandling eller trakasserier är större.

6.3 Åtgärdande arbete

Elevhälsan kommer sätta ihop ett aktivitetspaket med ett specifikt tema som klasslärare genomför under en bestämd vecka. Aktiviteter som berör ett ämne men som också är tänkt att stärka gemenskapen i klassen.